

ter. Gondolat, Bp., 1984, valamint *Zsidóság az 1945 utáni Magyarországon*. Szerk.: Karády Viktor és mások. Magyar Füzetek, Párizs, 1984.

33. A New York-i Memorial Foundation for Jewish Culture adományából 1988 őszén létesült kutatóközpont dr. Komoróczy Géza, a budapesti tudományegyetem közel-keleti tanszéke vezetőjének irányításával kezdte meg működését.

34. Az egyik legnépszerűbb műsor *A Hét*, amelynek vendégeként a nyolcvanas évek végén a szerző kétszer is beszélt a magyar Holocaust különböző aspektusairól.

35. Az ilyen interjúkból összeállított könyvek közül a legnagyobb hatást Bokor Péteré: *Végjáték a Duna mentén. Interjúk egy filmsorozathoz* (RTV–Minerva–Kossuth, Bp., 1982), illetve Szenes Sándoré tette, *Befejezelen múlt, i. m.*

36. Ezek közé tartozott a szerző *A magyar Holocaust* c., kétkötetes munkája (Gondolat, Bp., 1989), amely a *The Politics of Genocide* első kiadásának (Columbia University Press, New York, 1981. I–II.) némileg rövidített fordítása. Ennek a magyar nyelvű változatnak jelentősen rövidített szövegét a Gondolat Kiadó 1990-ben újra kiadta. Ide sorolhatjuk Simon Wiesenthal *A gyilkosok közöttünk járnak* c., magyarul eredetileg a bukaresti Politikai Könyvkiadónál, 1970-ben megjelent művét, és Gideon Hausner könyvét, *Ítélet Jeruzsálemben* (Európa, Bp., 1984). Lásd még Ivan Sanders: „Jewish Revival in Central Europe. A Survey of Recent Hungarian Judaica.” *Jewish Book Annual*, 49. (1991–92), 34–37. o.

37. Az első egyesületek közé tartozik a Magyar–Izraeli Baráti Társaság, amelyet Mezei András és Rapcsányi László alapított, továbbá az ellenzéki értelmiségiek, köztük Gadó György és Rózsa T. Endre alapította Magyar Zsidó Kulturális Egyesület, amelynek több tagszervezete is van, és *Szombat* néven folyóiratot is kiad. Röviddel ezek után több cionista, illetve a Holocausthoz kapcsolódó egyesület is megalakult, így a Munkaszolgálatosok Országos Egyesülete, a Magyar Auschwitz Alapítvány – Holocaust Dokumentációs Központ, és a Holocaust Áldozatok Magyarországi Szövetsége.

38. A Fórumot alapító nacionalista-populista írók egyike Csurka István, az országosan ismert író. 1990. január 14-i rádiójegyzetében például felszólította a magyarságot, „ébredjen fel” azokra a veszélyekre, amelyeket „egy törpe kisebbség” idéz elő azzal, hogy újra meg akarja kaparintani az országot – ami nyilvánvaló utalás azokra a zsidó értelmiségiekre, köztük egykori kommunistákra, akik a rivális Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ) körül tömörültek.

A négy évig koalícióban kormányzó Magyar Demokrata Fórum (MDF) alelnökéként, parlamenti képviselőként Csurka arra használta lapját, a *Magyar Fórumot*, pártja jobbszárnyának félhivatalos orgánumát, hogy újra meg újra kifejtse idegengyűlölő, alig leplezett antiszemita nézeteit. A lap jó néhány, nyilvánvalóan antiszemita karikatúrát is közölt, melyek a két háború közti időszak gúnyrajzaira emlékeztetnek; helyet ad olyan ultranacionalisták zsidóellenes és antiliberalis mocskolódásainak is, mint amilyen Zacsek Gyula. Csurka lándzsát tört a „hagyományos magyar nemzeti-keresztény értékek” mellett annak a „nómenklatúrának” az érdekeivel szemben, amely „1945 óta folyamatosan uralkodik az országban”. Nézete szerint ez a „nómenklatúra” a középbal ellenzéki pártokból, különösen az SZDSZ-ből és a Fiatal Demokraták Szövetségéből (FIDESZ) tevődik össze. Csurka és elvbarátai új nemzeti-keresztény középosztályt szeretnének létrehozni, olyant, amely kiveti soraiból az „idegeneket”, hogy így létrejöhessen „a magyarság Magyarországa”. Populista nemzeti-keresztény nézeteinek summája: „Néhány gondolat a rendszerváltozás két esztendeje és az MDF új programja kapcsán.” *Magyar Fórum*, 1992. augusztus 20.

Politikai szükségből sokáig elnézte az Antall-kormány Csurka és szélsőséges elvbarátai (Zacsek Gyula, Király B. Izabella és Szilasy György) ténykedését a Magyar